adwokat dr Piotr Sobański LL.M. (Uniwersytet Zielonogórski)
Materiały dydaktyczne dla studentów

Polskie regulacje prawne w latach 1928-1935 dotyczące umów międzynarodowych

Z dniem 1 czerwca 1921 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 marca 1921 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1921.44.267), co nastąpiło w dniu 1 czerwca 1921 r. Art. 49 Konstytucji z 1921 r. brzmiał następująco:
„*Prezydent Rzeczypospolitej zawiera umowy z innemi państwami i podaje je do wiadomości Sejmu.*
Umowy handlowe i celne oraz umowy, które stale obciążają państwo pod względem finansowym, albo zawierają przepisy prawne, obowiązujące obywateli, albo też wprowadzają zmianę granic Państwa, a także przymierza - wymagają zgody Sejmu”.

Dnia 10 stycznia 1928 r. weszło w życie Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1928.3.18).

Postawą wydania Rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1927 r. były przepisy Konstytucji i Ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. 1926.78.443). Zgodnie z art. 11 Rozporządzenia utraciła moc obowiązującą ustawa z dnia 31 lipca 1919 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1919.66.400) oraz ustawa z dnia 11 grudnia 1924 r. o zmianie ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1925.1.1).

Zgodnie z art. 1 pkt 3 (od dnia 28 lutego 1930 r.: art. 1 pkt 4 Rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1927 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej winny być ogłaszane umowy międzynarodowe, zawarte na zasadzie art. 49 Konstytucji, oraz zatwierdzone w drodze prawodawczej lub zawarte z mocy upoważnienia ustawowego umowy Rzeczypospolitej z Wolnem Miastem Gdańskiem.

Zgodnie z art. 1 pkt 7 (od dnia 28 lutego 1930 r.: art. 1 pkt 8) Rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1927 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej winny być ogłaszane oświadczenia Rządu, stwierdzające zajście warunków, od których zależy moc obowiązująca umów międzynarodowych, oraz oświadczenia Rządu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej imieniem Wolnego Miasta Gdańska lub o przystąpieniu państw obcych do umów międzynarodowych, zawartych przez Rzeczpospolitą Polską.

Rozporządzenie po raz pierwszy uregulowało kwestie dotyczące prostowania błędów stwierdzonych w aktach prawnych, w tym w umowach międzynarodowych, które podlegają obowiązkowi publikacji w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 5 rozporządzenia określał, że błędy powstałe przy ogłaszaniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej aktów, wymienionych w art. 1, prostowane będą w drodze obwieszczeń, ogłaszanych w Dzienniku Ustaw. Natomiast art. 5 pkt b) precyzował, że błąd w nadesłanym do ogłoszenia tekście umowy międzynarodowej lub w przekładzie jej tekstu autentycznego prostuje obwieszczeniem Minister Spraw Zagranicznych.

Jak wynika z art. 5 pkt b) Rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1927 r., błąd w nadesłanym do ogłoszenia tekście umowy międzynarodowej lub w przekładzie jej tekstu autentycznego prostowało obwieszczenie Ministra Spraw Zagranicznych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało uchylone z dniem 12 września 1935 r. Podstawą prawną uchylenia był art. 9 ust. 2 Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 września 1935 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1935.68.423).

[źródło: **100 lat Polskiej Praktyki Traktatowej, Tom I, red. E. Borowska, J. Juchniewicz, J. Krawczyk-Grzesiowska, K. Jan Marciniak, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Departament Prawno-Traktatowy]**
[data ostatniej aktualizacji materiałów dla studentów: 16.10.2021 r.]